

mezőgazdaság a letargia állapotából kiragadtatott és a fejlődésnek az alapfeltételeit, habár csak részben is, megnyerte. Ámde nyílt titok az is, — mi beavatottak sokat beszélhetnének róla, — hogy a mezőgazdaság érdekében minden térnyerés hosszú, sokszor elkeseredett küzdelmünkbe került. Nem látjuk-e a legújabb időkben is, hogy az Adriának és más hajózási társaságoknak sikerült a törvényhozás által új vívmányokat és számos milliókat megszavaztatni maguknak, amikor a mezőgazdaság nemcsak hasznos, de fontos szükségleteivel szemben a merev non possumus álláspontjára helyezkedtek.

Nem akarom most egyenként felsorolni, mely általános és szociális érdekű tételekkel redukáltatott vagy akadt meg a tárcánál. Mi is méltányoljuk a létező nehéz viszonyok közt a takarékos elvét, de egyúttal a magunk számára is egyenlő elbánást kérünk. Mások szájával nem lakhatunk jól és, ha akkor is hallgatunk, amikor beszélünk kellene, akkor a mezőgazdasági dolgokban még visszafejlődés várható, sőt mihamar el lehetünk rá készülve, hogy mi leszünk azok a mostohagyermek, akik bár a legkopottabb ruhában járunk, mégis mindig korholnak bennünket és a cifrázkodást hányják a szemünkre.

Az állami és a közgazdasági életben most elementáris erővel uralkodik a nagytőke, visszaéléseivel és kinövéseivel. Ennek nagy befolyása a veleszületett előnyön kívül az ország tőkeszegénységéből magyarázható, amely jelenleg legkeservesebben érezhető. Azok a szövetségi intézmények, amelyeket boldogult *Károlyi Sándor* gróf buzdítására létesítettünk, az állam részéről jóakaró semlegességet élveznek segély helyett. Ennek és a nehéz viszonyok dacára a fogyasztási szövetkezetek a Hangya vezetése alatt folytonos haladást mutatnak. Sőt a mezőgazdasági hitelszövetkezetek mintául szolgálhatnak a reális szövetkezeteknek, azonban, ha az ipari szövetkezetektől sürgősen elválasztatni nem fognak, akkor ezek is szomorú jövőnek néznek eléje. Hiszen látjuk nemrég, milyen heves támadásoknak volt kitéve a szövetkezeti pénzügyi részéről az Országos Központi Hitelszövetke-

zet, mely körülmény fényes bizonyítékot szolgáltat arról, mit várhatni a nagytőkétől altruisztikus intézményeink számára.

Alig található már tehermentes birtok, de azoknak a száma is napról-napra fogy, amelyeken csak első helyen van felzálogkölcsön betáblázva. De a jelzálogkölcsönnek a megszerzése is sokszor nehézségekbe ütközik. A függő kölcsönök, valamint az első és második helyre betáblázott kölcsönök kamatai nem állanak arányban a föld hozamával. Könnyen kiszámítható, mikor következnek be a teljes fennakadás, különösen most, amikor a közép- és nagybirtokosok legnagyobb része függő kölcsön igénybevétele nélkül intenzívebb gazdálkodást folytatni képtelen, ha csak hamarosan javulás nem áll be.

Ilyen körülmények közt bennünket a többtermelésre figyelmeztetnek, ami önmagában véve nagyon helyes és általunk is mindig óhajtott cél. Elénk tárják a külföldi példákat, a nyugateurópai államok, köztük Ausztria termelését. Nem akarok most a statisztikai adatok közelebbi boncolásába be-

csátkozni, de figyelmeztetek mindenkit, hogy ezeket az adatokat ne fogadja el minden kritika nélkül. Nemrég történt, hogy nagy apparátussal bizonyították és hirdették állattenyésztésünk pusztulását, igen sok gazdaságunk ezt az állítást készpénznek vette, csaknem legenda vált már belőle, amikor illetékes helyről jött magyarázat ezt a mesét elhallgattatta.

Különösnek találjuk, hogy ilyenmű kérdések felvetésével rendszeresen abban az időszakban találkozunk, amikor a vámpolitikai háború valami fordulóponthoz jutott. Logikailag az következne, ha akár mezőgazdasági, akár állattenyésztési téren elmaradtunk, akkor az előbbi számára vámvédelmet, az utóbbira állategészségügyi védelmet kapunk, mivel ezek azok a tényezők, amelyek a továbbfejlődés biztos garanciáit nyújtják. Nálunk azonban a logikai következmény más, nevezetesen a védővámok leszállítása, azon egyedül helyes következtetés helyett, hogy mezőgazdaságunk számára több áldozatot kell hoznunk, mert a szűkösön táplált tehéntől nem várhatni bőségesebb tejelést.

Szerződés-meghosszabbítást kér a légszeszgyár.

(Saját tudósítónktól.) A mai napon a szegedi légszeszgyár bölcsesége újabb közigazgatási szenzációt zúdított a város nyakára. Rövid, de annál semmitmondóbb beadvánnyal fordulnak a tanácshoz, amelyből folytonos leplezgetések dacára is az tűnik ki, hogy a légszeszgyár a szerződést szeretné meghosszabbítani. Természetesen nem azért, mert ez nekik lenne jó üzlet, hanem azért, mert az ő szerény véleményük szerint „a szerződés módosítása, illetve annak módosított alakban leendő meghosszabbítása Szeged városának és közönségének érdekeit is sokkal jobban szolgálná”, mint a megváltás vagy megvétel.

Ilyen tartalmu ajánlattal, egy ízben már fordult a légszeszgyár a városhoz, annak rövid pályafutása azonban a tanácsi iktatóba való benyújtással bevégeződött. A légszeszgyár most kijelenti, hogy hajlandó ezt az ajánlatot visszavonni és újabb konkrét ajánlatot tenni. Igazán nagy elismeréssel kell honorálnunk a vállalatnak ezt a lekötelező készségét, de azt hisszük, felesleges lenne minden fáradozás. A légszeszgyár szerződés-meghosszabbítást nem kaphat. Hogy miért, arra a legközelebbi napokban a legnagyobb alaposággal visszatérünk. Emelkeztetnünk kell azonban már most is a város hatóságát azokra az állandó és szinte folytonos differenciákra, amelyek a vállalat és közönség között fennállnak és a melyek oka egyrészt a rossz szerződés, más részt az, hogy a légszeszgyár minden egyes alkalommal élni tudott ennek a szerződésnek rendelkezéseivel, valahányszor arról volt szó, hogy üssön egyet a fogyasztókon és elsurant annak rendelkezései fölött, valahányszor a városnak, mint erkölcsi testületnek, vagy a közönségnek érdekeit lett volna hivatva szolgálni.

Sajnos, nem olyanok a viszonyok Szegeden, hogy egy-egy üzemnek a város közönsége részéről való megváltását reményekkel várhatnók. E tekintetben való állásfoglalásunkat is az ügy érdekéhez méltó alaposággal fogjuk kifejteni. Megváltásról lévén szó, itt csak arra a kiáltó hibára akarjuk felhívni a hatóság figyelmét, hogy *Farkas Árpád*, volt szegedi városi mérnök na-

gyon szép, alapos és tüzetes beadványa következtében a mai napig sem történt semmiféle intézkedés, vagyis a hatóság nem tartotta szükségesnek mindazokat az — úgy látszik — nagyon indokolt intézkedéseket foganatosítani, amelyek *Farkas Árpád* beadványa szerint a város legjogosabb érdekeinek megóvása céljából a foganatosításra már régen megérették.

Hihetőleg tudni fogja a tanács, hogy a mai naiv beadvánnyal mi a dolga és tudni fogja azt a kötelességét is, hogy ebben az ügyben a város közgyűlését minél előbb részletesen tájékoztassa. Egyelőre ennyit. A beadvány szószerint való szövegében és egész terjedelmében a következő:

Szeged szab. kir. város tekintetes Tanácsának.

A tek. Tanácsnak 1914. évi május 4-én tartott üléséből hozzánk intézett b. felhívására teljes tisztelettel a következőkben van szerencsénk válaszukat megadni:

A felhívás egyrészt a szegedi légszeszgyárnak eladása iránt, másrészt pedig a szerződés szerint leendő megváltás tárgyában intéz hozzánk kérdést.

I. Miután Szeged várossal kötött szerződésünk értelmében kizárólagossági jogunk 1935. évi október 1-ig van biztosítva s e jogunk csak 1920. november elseje után váltható meg szerződésileg pontosan meghatározott feltételek mellett, addig pedig szerződésünk felbonthatatlan, ennél fogva szegedi telepeink értékének tényleges meghatározásánál ezen felbonthatatlanságot is mérlegelnünk kell, miért is e kérdés beható tanulmányozása után azon meggyőződésre jutottunk, hogy *szegedi telepeinket 1920. évi november elseje előtt sajnálatunkra nem adhatjuk el*.

Tisztelettel kérjük tehát, hogy méltóztassék ezuttal a szerződésen kívüli megvétel kérdését teljesen elejteni.

II. Ami a gázgyár és a villamtelep megváltásának kérdését illeti, e tekintetben a fennálló szerződés az irányadó, ebben a megváltási ár s annak időpontja is meg van határozva. Mivel a szerződés szerint megváltás esetében mindkét félnek a szerződés feltételeihez kell magát tartania: ennél fogva a tek. Tanács bölcs belátásától függ, hogy Szeged város közönségének jól felfogott érdekében állónak tartja-e a megváltást.

Miután a mi szerény véleményünk szerint a szerződés módosítása, illetve annak módosított alakban leendő meghosszabbítása Szeged városának és közönségének érdekeit is sokkal jobban szolgálná: ennél fogva bármikor rendelkezésére állunk a tek. Tanácsnak a célból, hogy a szerződés-megváltás vagy a szerződésnek a város érdekeinek

lőbírónál se voltam. Még csak a rendőrségnél voltam és ha lesz a végén hat hónap, attól én még egy tisztességes ember vagyok.

— Ezt nem vonom kétségbe. De legalább kereset-e valamit rajta?

— (Groteszkül.) Nem! (Kiált.) Nem! Mártyir vagyok! Majd éppen én leszek egy mártír! Az egész világ kiabál, hogy erőszak van, hogy militarizmus van és mindenki meghajol, hát majd pont én leszek a mártír. Hogy jövők én ehhez?

— Igaza van! A mártírokra nagyon sötét napok járnak. A mártírokat lecsuktatják.

— Téved, nem csak a mártírokat csuktatják le.

(Kacag, mert Blau keserű arcot vág.)

— Mit nevet?

— Eszembe jut, hogy maga még előtte van.

— Hogy-hogy előtte?

— Mert én már *utána* vagyok én se voltam egy mártír és engem is lecsuktak.

— (Hirtelen megváltozik.) És mondja, milyen a koszt? A hálós-bélszínhez burgonyapirét adnak vagy spenótot?

— Hiszen maga jobban tudja, mi történt a távoli Nyugaton... Mert az nyugatra van.

— Hagyjon nekem békét. Ezután sohasem foglalkozik külpolitikával. Csak abba a Berchtold Samuba ütött volna bele a ménkü!

— Ne busuljon, Blau. Inkább adjon nekem tíz koronát. Most még megengedi a törvény. Szabadlábban van.

— (Átadja; magában): Most csak arra vagyok kíváncsi, miért kellett ezt nekem mind elmondani?

— (Magában.) Huszat is adott volna a gazember!